

Sygn. akt I ACa 656/06

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2006 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Iwona Wilk (spr.)
Sędziowie :	SA Rafał Dzyr SA Joanna Kurpierz
Protokolant :	Barbara Wójtowicz

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2006 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. T.

przeciwko Z. B.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 19 grudnia 2005 r., sygn. akt X GC 332/05

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddala i odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania,
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1000 (tysiąc) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego,
3. odstępuje od obciążenia powoda pozostałymi kosztami sądowymi w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Powód K. T. wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego jakim jest nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Gliwicach z 15 maja 2001 r. sygn. akt X Ng 529/01, zaopatrzony w klauzulę wykonalności przeciwko powodowi jako małżonkowi dłużniczki na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Gliwicach z 21 grudnia 2001 r. wobec tego, iż prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z 21 września 2004 r. orzeczono rozwiązanie jego małżeństwa z dłużniczką wskazaną w tytule wykonawczym przez rozwód.

Pozwany Z. B. wniósł o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z 19 grudnia 2005 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty tego Sądu z 15 maja 2001 r. o sygn. akt X GNc 529/01, któremu postanowieniem tegoż sądu z 21 grudnia 2001 r. sygn. akt X GCo 30/01 nadano klauzulę wykonalności przeciwko K. T. jako małżonkowi dłużnika w całości w stosunku do tegoż K. T. oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Gliwicach) kwotę 2 323,70 zł. tytułem wpisu, od uiszczenia którego powód był zwolniony.

Sąd Okręgowy ustalił, iż jest poza sporem, że przeciwko powodowi, jako małżonkowi dłużnika M. T. (postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach z 21 grudnia 2001 r. sygn. akt X GCo 30/01), została nadana klauzula wykonalności tytułowi egzekucyjnemu jakim był nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Gliwicach z 15 maja 2001 sygn. akt X Ng 529/01, nakazujący dłużnikowi zapłacić pozwanemu Z. B. kwotę 31 766,44 zł. z ustawowymi odsetkami oraz koszty procesu w kwocie 6 596,- zł. Jest też poza sporem, że prawomocnym wyrokiem z 21 września 2004 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach rozwiązał przez rozwód małżeństwo powoda i M. T.. Było też bezspornym, że powód pozostawał w czasie wydania tytułu egzekucyjnego i nadania klauzuli wykonalności we wspólności ustawowej małżeńskiej.

Zważył w tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, że powództwo jest uzasadnione na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 kpc wobec tego, iż po powstaniu tytułu wykonawczego nastąpiło zdarzenie powodujące niemożność egzekwowania zobowiązania. Na skutek rozwiązania małżeństwa powoda i dłużniczki przez rozwód ustała ich wspólność majątkowa małżeńska i tym samym nie może być prowadzona egzekucja z jego majątku odrębnego. Ustanie wspólności majątkowej skutkuje bowiem uwolnieniem małżonka nie będącego dłużnikiem od odpowiedzialności za zobowiązania powstałe w czasie trwania wspólności i nie związane z jego majątkiem odrębnym (art. 42 k.r.o. w brzmieniu ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Dz.U. Nr 9 z 1964 r. poz. 59).

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sadowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2002 r. Nr 9 poz. 88 ze zm.).

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją w całości pozwany, który zarzucając naruszenie art. 840 § 1 kpc i art. 102 kpc oraz art. 6 kc wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa bądź też o jego uchylenie i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Podniósł pozwany w szczególności, że powód nie wykazał by zaistniała którakolwiek przesłanka z art. 840 § 1 kpc, a taką przesłanką nie może być uznane orzeczenie rozwodu pomiędzy dłużnikami.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest uzasadniona.

Sąd Apelacyjny podziela i uznaje za swoje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji ponieważ ustalenia te znajdują oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, ocenionym przez ten Sąd w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 kpc. Poza tym okoliczności sprawy stanowiące podstawę faktyczną rozstrzygnięcia Sądu I instancji są w istocie bezsporne i nie są także kwestionowane przez apelującego.

W tak prawidłowo ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd I instancji dokonał jednak niewłaściwej subsumcji prawa, a to art. 840 § 1 pkt 2 kpc wadliwie podciągając stan faktyczny pod ten przepis i w konsekwencji wadliwie określając skutki prawne wynikające z tego przepisu w konkretnych okolicznościach tej sprawy i taki zarzut apelacji zasługuje na podzielenie.

Podkreślenia wymaga, iż nie ulega wątpliwości, że w sprawie znajdują zastosowanie przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz zasady egzekucji w brzmieniu sprzed ich nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 162, poz. 1691), która weszła w życie z dniem 20 stycznia 2005 r. Po myśli bowiem art. 5 ust. 5 pkt 2 przepisy dotychczasowe stosuje się do wyłączenia lub ograniczenia odpowiedzialności majątkiem wspólnym za zobowiązania jednego małżonka powstałe

przed wejściem ustawy w życie. Tak samo, jeśli roszczenie powstało przed wejściem w życie tej ustawy, egzekucję prowadzi się według przepisów dotychczasowych (art. 5 ust. 6 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r.).

Jest zaś okolicznością niesporną, że zobowiązanie dłużniczki, za które powód – jako jej małżonek, odpowiada majątkiem wspólnym powstało przed dniem wejścia w życie cytowanej ustawy.

Jest także poza sporem, że przeciwko powodowi została nadana klauzula wykonalności na podstawie art. 787 kpc. Nie budzi zatem wątpliwości, że powód, jako małżonek dłużniczki, po nadaniu przeciwko niemu klauzuli wykonalności staje się dłużnikiem z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku wspólnego i w tej części może zwalczać tytuł wykonawczy stosownym powództwem przeciwegzekucyjnym z art. 840 § 1 kpc. Może przy tym oprzeć takie powództwo nie tylko na podstawie przewidzianej w art. 840 § 1 pkt 3 kpc ale także na podstawach określonych w pkt 1 i 2 § 1 art. 840 kpc.

W tym przypadku powód odwołał się do tego, iż po powstaniu tytułu wykonawczego przeciwko niemu ustała wspólność majątkowa jego i dłużniczki wobec rozwiązania ich małżeństwa przez rozwód prawomocnym wyrokiem sądowym. Podkreślić jednakże trzeba, że zniesienie wspólności majątkowej małżeńskiej nie ma skutku wstecznego i nie może tym samym pozbawiać wierzyciela możliwości zaspokojenia się z majątku wspólnego małżonków, jeśli zniesienie to nastąpiło już po nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko współmałżonkowi. Bez znaczenia jest tu sposób ustania ustroju małżeńskiej wspólności majątkowej, a wobec tego także późniejsze orzeczenie rozwodu, a nawet już dokonanie podziału majątku wspólnego, nie może uzasadniać powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. Nie może bowiem ustanie wspólności majątkowej i zniesienie współwłasności pozbawiać wierzyciela nabytych już przez niego praw.

Podobny pogląd wyraził także Sąd Najwyższy w wyroku z 24.03.1972 r. I CR 35/72 (OSNC 1972/10/179).

Tym samym nie ma podstaw do przyjęcia, iż egzekucja z majątku wspólnego powoda i dłużniczki, a właściwie z majątku, który wchodziłby do ich majątku wspólnego gdyby nie został orzeczony ich rozwód, jest niezgodna z prawem. To zaś pozwala wnioskować, iż powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności opartego na przepisie art. 840 § 1 pkt 2 kpc jest nieuzasadnione. Brakuje zaś w sprawie materiału pozwalającego na oparcie rozstrzygnięcia na innej podstawie faktycznej objętej unormowaniem art. 840 § 1 kpc.

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie powołanych przepisów oraz art. 385 kpc. O kosztach postępowania w obu instancjach orzeczono na podstawie art. 102 kpc, obciążając powoda tylko ich częścią, a to w tym zakresie w jakim pozwany opłacił apelację.